

II Międzynarodowa konferencja "Mediacja w praktyce mediatora i pełnomocnika" w Białymstoku

II Międzynarodowa Konferencja "Mediacja w praktyce mediatora i pełnomocnika" odbyła się 18 i 19 czerwca 2021 r. na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku. Była to pierwsza po lockdownie konferencja Naczelnej Rady Adwokackiej z bezpośrednim udziałem jej uczestników.

Zainteresowani mogli dołączyć do wydarzenia i do dyskusji także poprzez transmisję na kanale Adwokatury Polskiej na YouTube. Dzięki hybrydowej formule, do prelegentów dołączyli w trybie online zagraniczni goście z Grecji, Włoch i Singapuru. Wraz z NRA wydarzenie zorganizowało Centrum Mediacji przy Naczelnej Radzie Adwokackiej, a także Wydział Prawa Uniwersytetu w Białymstoku, Izba Adwokacka w Białymstoku oraz Izba Przemysłowo-Handlowa w Białymstoku.

Konferencję poprzedziło posiedzenie Rady Konsultacyjnej Centrum Mediacji przy NRA, podczas którego omówiono tematy związane z mediacją zarówno na poziomie krajowym, jak i poszczególnych izb adwokackich, a także efekty i dalsze stadia prac poszczególnych zespołów powołanych do wykonania danych zadań związanych z mediacją. W posiedzeniu uczestniczyli, poza adw. dr Agnieszką Zemke-Górecką, prezes Centrum Mediacji, adw. Cezarym Rogulą i adw. dr Robertem Bogdzio, wiceprezesami Centrum, także koordynatorzy ds. mediacji z poszczególnych izb adwokackich.

Podczas posiedzenia Rady Konsultacyjnej omówiono kierunki prac Centrum Mediacji, w tym położenie akcentu na dalsze szkolenia, promowanie mediacji, współpracy izbowych centrów mediacji z koordynatorami mediacji w sądach. Poddana pod dyskusję została także kwestia regulaminu postępowania mediacyjnego Centrum Mediacji przy NRA.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom izb adwokackich w Polsce, podejmuje na nowo inicjatywę przeprowadzenia szkoleń podstawowych na mediatorów, tym bardziej, że jest to podyktowane pracami nad Krajowym Rejestrem Mediatorów, który ma wejść w życie w 2023 roku. W zakresie szkoleń została także omówiona kontynuacja projektu „Szkoleniowe środy” dla adwokatów-mediatorów Centrum Mediacji przy NRA oraz nowy projekt Centrum - „Mediacje w sprawach frankowych”, w ramach którego 3 lipca 2021 roku odbędzie się szkolenie „Kredyty powiązane z walutą obcą - problemy prawne i możliwość ich rozwiązania w drodze ugody”. Następną inicjatywą to mediacje rówieśnicze.

Po posiedzeniu Rady rozpoczęła się konferencja w auli Wydziału Prawa Uniwersytetu Białostockiego. Słowo wstępu do uczestników skierowali: dr Marcin Romanowski, podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, prof. dr hab. Mariusz Popławski, dziekan Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku, adw. Jowita Grochowska, dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Białymstoku, Witold Karczewski, prezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku.

Wszyscy goście podkreślali rosnącą rolę mediacji, jako metody rozwiązywania sporów, która jest efektywna i pozwala na optymalizację kosztów. Zwracali uwagę na konieczność propagowania mediacji przez prawników, także wśród studentów. Podkreślali ponadto rolę, jaką pełnią uczestniczący w rozmowach pełnomocnicy stron.

Wykład Inauguracyjny wygłosiła prof. UMCS dr hab. Agnieszka Lewicka-Zelent, prodziekan ds. Jakości Kształcenia na Wydział Pedagogiki i Psychologii UMCS w Lublinie. Pani Profesor jest mediatorem, w tym w sprawach karnych. Podkreślała, że w Polsce potrzebna jest zmiana myślenia o rozwiązywaniu sporów, odwrócenia utartej hierarchii – strony najpierw powinny być kierowane do mediacji i tylko gdy ta zawiedzie, do sądu. Zwracała też uwagę, jak korzystne dla edukacji prawnej społeczeństwa

będzie wprowadzanie mediacji rówieśniczej w szkołach.

W pierwszym panelu dyskusyjnym „O potrzebie udziału pełnomocnika w mediacji”, zaproszeni goście omawiali strategię promowania mediacji w kraju, rolę pełnomocników i sędziów w mediacjach, potrzebę szkoleń dla mediatorów. Poruszano kwestię odpowiedniego wynagrodzenia dla mediatorów, ale także gratyfikacji dla pełnomocników i sędziów, którzy kierują sprawy do mediacji. Podawano przykłady zagraniczne, jak kwestię wynagrodzenia rozwiązano w innych krajach europejskich. Pojawił się także postulat uczynienie mediatora odrębnym zawodem zaufania publicznego.

Wśród wskazówek dla mediatorów pojawił się projekt „deklaracji stanowisk” – dokumentu, który pełnomocnicy mogą przekazywać przed mediacjami, gdzie zawarte są informacje kto bierze udział w sporze, czego spór dotyczy i jak można by go rozwiązać, co stanowi cenny krok przygotowania dalszych rozmów.

Mówiono także o planach stworzenia aplikacji na smartfona, która pozwalałaby przeprowadzić mediacje w określonych sprawach, przy wykorzystaniu botów i uczenia maszynowego.

Zwrócono także uwagę na pozawerbalne metody komunikacji, także wykorzystywane przez wszystkie osoby uczestniczące w mediacji.

Z postulatów *de lege ferenda* należy podkreślić wyrażoną podczas panelu potrzebę zmiany obecnych uregulowań dotyczących podmiotów uprawnionych do sprawowania funkcji mediatora w sprawach nieletnich, nieskorelowaną z analogicznym uregulowaniem w kodeksie postępowania karnego, który uwzględnia m.in. adwokatów.

Nagranie z panelu dyskusyjnego jest dostępne na kanale YouTube Adwokatury Polskiej: ([przejdź do nagrania na YT](#))

Podczas uroczystej kolacji, adw. Przemysław Rosati, prezes NRA oraz adw. dr Agnieszka Zemke-Górecka, wiceprezes NRA, wręczyli akty powołania dla wiceprezesa Centrum Mediacji przy NRA adw. dr. Roberta Bogdzio oraz dla nowych członków Rady Konsultacyjnej przy NRA, w tym osób rozpoczynających sprawowanie funkcji koordynatorów ds. mediacji przy izbach adwokackich.

Drugi dzień konferencji rozpoczął się od panelu międzynarodowego „Pełnomocnik w mediacji w różnych systemach prawnych”, podczas którego prelegenci z Polski, Włoch, Grecji i Singapuru dzielili się swoimi doświadczeniami oraz omawiali regulacje dotyczące mediatora i mediacji w swoich krajach.

Ważkim tematem było prawnoporównawcze ujęcie funkcjonowania obligatoryjnej próby mediacji, zwłaszcza w kontekście rozważania wprowadzenia takiego rozwiązania w polskim porządku prawnym. Z jednej strony uczestnicy mogli usłyszeć o doświadczeniach włoskich, gdzie system taki jest jednym z najdłużej funkcjonujących w Unii Europejskiej i już są formułowane postulaty zmian. Na przykładzie greckim natomiast została ukazana faza wdrażania mediacji obligatoryjnej do rozwiązywania sporów.

Dalsze spostrzeżenia dotyczyły wybranej problematyki mediacji i reprezentacji w mediacji w jurysdykcji hiszpańskiej, singapurskiej i stanu Michigan, a przykład polski został wskazany na zasadzie *case study*.

Nagranie z powyższego panelu jest dostępne pod adresem: ([przejdź do nagrania na YT](#))

Ostatni panel „Prawne i pozaprawne aspekty udziału pełnomocnika w mediacji” ukazał nie tylko perspektywę mediatora i pełnomocnika, ale także sędziego-koordynatora ds. mediacji czy prezesa instytucji administrującej - Centrum Arbitrażu i Mediacji.

Dzięki takim działaniom sędziego-koordynatora, jak organizowanie salonów mediacji i współpraca z ośrodkami mediacji znacznie może wzrosnąć ilość spraw kierowanych przez sędziów do mediacji. Z kolei edukacja przedsiębiorców zrzeszonych w izbie przemysłowo-handlowej skutecznie zachęca do korzystania z mediacji gospodarczej, która jest częściej wybieranym sposobem niż arbitraż.

Wreszcie rola pełnomocnika zmienia się także na poszczególnym etapie mediacji, jak i w konkretnej sprawie. Szeroka współpraca pomiędzy mediatorem a pełnomocnikami podnosi ponadto efektywność samych rozmów, dlatego właściwą jest praktyka aktywnego uczestnictwa pełnomocników w mediacji.

Na YouTube „Adwokatura Polska” można znaleźć nagranie także z tego panelu dyskusyjnego, dostępne pod adresem: ([przejdź do nagrania na YT](#))

Uczestnicy kontynuowali dyskusję kulturalową o mediacji w malowniczych plenerach Tykocina, dzięki czemu żaden aktualny temat nie został pominięty, a wydarzenie wpisuje się zarówno w działania Naczelnej Rady adwokackiej na rzecz adwokatów, jak i odpowiada na aktualne wyzwania stawiane mediacji, mediatorom i praktyce pozasądowej pełnomocników w Polsce.

